

O polski Bastion Union. Dzieje koncepcji w białeńskiej debacie publicznej w latach 2014-2023

Idea stworzenia polskiej wersji projektu Bastion Union, inspirowana jego sukcesem w anglojęzycznym mikroświecie, pojawiła się na forum Republiki Białeńskiej w 2014 roku. Bastion Union, jako platforma integracyjna, umożliwiała anglojęzycznym mikronacjom efektywną współpracę w ramach jednego forum, wymianę kulturową oraz kontakty polityczne, niekoniecznie tylko przyjazne (pomiędzy państwami Bastionu prowadzono również wojny). Ten przykład stał się punktem wyjścia dla dyskusji w polskim mikroświecie, skupiających się na potencjalnym zastosowaniu podobnego modelu integracji wśród polskich mikronacji.

Celem tego artykułu jest zbadanie, w jaki sposób Białeńczycy, mieszkańcy jednej z największych i najaktywniejszych narodów swoich czasów, pochodzili do pomysłu budowy polskiego Bastion Union, jak postrzegali wyzwania stojące przed realizatorami pomysłu oraz jakie kontrowersyjne wyłoniły się w trakcie debat odbywających się na forach białeńskich od 2014 do 2023 roku. W artykule przedstawione zostaną liczne głosy w dyskusji oraz argumenty używane przez zwolenników oraz przeciwników budowy polskiego Bastionu.

Artykuł opiera się na analizie dyskursu, skupiając się na postach i dokumentach zamieszczonych na forum Republiki Białeńskiej oraz w prasie białeńskiej. Przeanalizowanie tych materiałów pozwoliło na zbadanie i przedstawienie głównych tematów debat, postaw uczestników, a także dynamiki, która kształtowała dyskusję na temat możliwości i wyzwań związanych z adaptacją Bastion Union do polskiego mikroświata.

Analizując posty zamieszczone na forum, skupiłem się na identyfikacji kluczowych tematów, argumentów oraz emocji, które dominowały w debatach. Szczególną uwagę zwracałem na argumenty za realizacją projektu, wyrażane obawy i argumenty przeciwko koncepcji, kontrpropozycje i kontrprojekty, porównania do doświadczeń anglojęzycznych mikronacji, oraz przewidywania dotyczące wpływu projektu na przyszłość polskich mikronacji.

Zwrócenie uwagi na tak wiele aspektów dyskusji pozwoliło na systematyczne podejście do analizy i ułatwiło identyfikację wzorców oraz zmian w toku debaty.

Bastion Union to organizacja międzynarodowa anglojęzycznych mikronacji, która stawia sobie za zadanie zapewnienie wspólnego forum dla mikronacji. Forum to stanowi platformę do kontaktów i dyskusji, nie jest natomiast sojuszem politycznym, ani unią międzypaństwową. Idea przeniesienia koncepcji Bastionu do polskiego mikroświata narodziła się jeszcze przed powstaniem Republiki Białeńskiej (15 listopada 2013 r.), przekładając się na założenie wspólnego forum – Wspólnoty Mikronacji, a także wspólnej platformy prasowej – Planety Mikronacje.

Na forum białeńskim jako pierwszy Bastion Union przywołał Feliks Spirkin¹ 17 maja 2014 r. Stwierdził on, iż nacjonalizm jest doktryną, która nie sprawdza się w mikroświecie. Uznał, że prowadzi ona do szowinizmu i ksenofobii, które doprowadziły do upadku Organizacji Polskich Mikronacji oraz Międzynarodowej Unii Piłkarskiej (choć śmierć tej drugiej była ogłoszona, jak się okazało, przedwcześnie). Spirkin oskarżył nacjonalistów o fakt zanikania polityki zagranicznej na Pollinie. Ubolewał nad faktem ignorowania przez społeczność międzynarodową upadku Scholandii oraz Austro-Węgier. Żałował, że mikroświat nie stanowi już wspólnego organizmu, którym – jego zdaniem – był wcześniej. Podsumowując swoją wypowiedź, Spirkin stwierdził, iż siła tkwi w jedności.

Komentarze na temat idei Bastionu, przedstawionej dwa dni później przez Spirkina, były różne. Maciej Kamiński, legendarny już Prezes Policji Krajowej oraz jeden z najbardziej zasłużonych Białeńczyków, stwierdził krótko, iż projekt ten nie może wypalić na dużą skalę. Inaczej zareagował Andrzej Swarzewski, który doszedł do wniosku, że budowa polskiego Bastionu byłaby niezwykle wartościowa, choć trudna. Zauważył, że wspólne forum prezentowałoby bardzo dużą aktywność, a kraje upadające mogłyby uzyskać pomoc z zewnątrz. Również Jan Sapieha wyraził poparcie dla pomysłu, zauważając jednocześnie przytomnie, że początkowo w skład Bastionu mogłoby wchodzić kilka państw, a inne miałyby możliwość dołączenia później.

Wiosnę 2014 r. uznać można za pierwsze apogeum zainteresowania ideą Bastionu w Białenii. Jednak już wówczas zauważano potencjalne problemy związane z jej

¹ Więcej na temat idei i działalności Feliksa Spirkina przeczytać można w moim podsumowaniu jego niedługiej prezydentury, zob. A. P. Ordyński, *Prezydentura Feliksa Spirkina (29 czerwca – 17 lipca 2015)*, 2022, <https://vonthorn.sarmacja.org/galeria/archive/bialenia/noweforum/showthread.php?tid=3116>

implementacją. Na przykład Andrzej Swarzewski zwrócił uwagę, że większość państw nie jest zainteresowana integracją. Na przeszkodzie stać miały ambicje poszczególnych osób. Ówczesny prezydent zilustrował swój argument aktualnym wówczas przykładem niechęci Brodrii do integracji z Bialenią². Spirkin z kolei tłumaczył fakt, iż koncepcja ta zrealizowana została na Zachodzie, ale spotyka się z oporem w Polsce, słynnym „sarmackim indywidualizmem”. Jednocześnie zauważył, że państwa federacyjne (do grona których zaliczył niesłusznie także Sarmację) odnoszą w polskim mikroświecie sukcesy, co uznał za zwiastun, iż i koncepcja Bastionu może zostać w przyszłości zrealizowana. Warto zwrócić uwagę na zestawienie Bastionu z państwami federacyjnymi, takim jak Victoria, lub złożonymi z większej liczby podmiotów. Odróżnia to bialeńskie marzenia o Bastionie od pierwowzoru, gdzie państwa nie tworzyły federacji ani innych związków politycznych.

Spirkin wracał do idei Bastionu jeszcze wielokrotnie. Śmiało można uznać go za ojca bialeńskiej recepcji tej koncepcji. Snuł on plany odrodzenia swojej dawnej mikronacji, Santańskiej Republiki Socjalnej, w przypadku powstania Bastionu. W tym samym czasie wspólnie z Hewretem von Thorn oraz Andrzejem Swarzewskim snuł on plany budowy "Świętego Przymierza" w formule Bastionu. W jego skład oprócz Bialenii wchodziłyby ZSKHiW, Siedmiogród, Aryun i właśnie Santania.

28 maja tego samego roku Swarzewski, komentując plan powołania do życia Mikronacyjnego Parlamentu, uznał go za całkowitą utopię, którą porównał do upadłej w nie tak odległej wówczas przeszłości Organizacji Polskich Mikronacji. Jednocześnie zadeklarował się jako zwolennik współpracy międzynarodowej i stwierdził, że Bialenia chętnie wejdzie w skład Bastionu lub stworzy federację „z jakimś sensownym państwem”. Wątpliwości co do stwierdzenia, że Bialenia rzeczywiście weszłaby w skład Bastionu wyraził Kamiński. Przy okazji tej wymiany zdań Spirkin stwierdził, że „Bastion Union jest piękną iluminacką³ ideą, ale mikroświat jeszcze nie jest na to gotowy”. Swarzewski przyznał mu rację, konstatując, że większą korzyść przyniosłaby integracja w obrębie kilka państw, aniżeli budowa organizacji międzynarodowej, która skazana byłaby na upadek z ciągu kilku miesięcy.

² Więcej na temat stosunków bialeńsko-brodryjskich w pierwszych miesiącach funkcjonowania obu państw przeczytać można w mojej książce profesorskiej, A. P. Ordyński, *Stosunki bialeńsko-brodryjskie*, 2014, <https://vonthorn.sarmacja.org/galeria/archive/bialenia/noweforum/showthread.php?tid=2931>

³ W tym czasie narodziła się bialeńska masoneria, której historię przypominałem w początkowej części jednego z moich publicystycznych artykułów, A. P. Ordyński, *Masoneria bialeńska*, „Więści Anomalne”, 2023, nr 9, s. 2-3, <https://kustosz.stempel.org.pl/1022/100183979914691726.pdf>

Dzień później w przypływie entuzjazmu związanego z zajęciem przez Bialenię najwyższego spośród wszystkich republik miejsca w raporcie demograficznym "Kuriera", Swarzewski stwierdził, że Bialenia, wbrew licznym głosom niedowiarków, osiągnęła sukces i będzie trwać „aż do powstania międzynarodowego imperium na wzór Bastion Union”. Interesujące jest, że Bastion, będący oryginalnie tylko wspólnym forum luźno związanych ze sobą mikronacji, zaprezentowany został jako "międzynarodowe imperium", które kiedyś zastąpi Bialenię i inne państwa.

30 maja Feliks Spirkin za drogę prowadzącą do utworzenia polskiego Bastionu uznał rozwój wspólnych inicjatyw międzynarodowych. Za przykład wzięł Europejską Wspólnotę Gospodarczą oraz Europejską Wspólnotę Węgla i Stali, które przyczyniły się do utworzenia „quasi-państwa zwanego Unią Europejską”. W tym samym czasie uznał on, że nieufność jest główną przeszkodą w integracji polskich mikronacji, zaś w przypadku jej wyeliminowania możliwe będzie zorganizowanie konfederacji, mogącej stanowić fundament polskiego Bastionu.

Pod koniec maja 2014 r. Konstanty Jerzy Michalski, słynny bialeński minister spraw zagranicznych oraz mason, cytując prywatną wypowiedź Feliksa Spirkina, stwierdził, że Bastion Union to "jedyna forma przetrwania" dla wielu mikronacji. Stwierdził jednocześnie, że Bialenia powinna rozpocząć integrację od państw nordackich: II Rzeczypospolitej, Brodrii i Siedmiogrodu. Zgodził się z nim sam Spirkin, który napisał, iż nordatyzm (później znany raczej jako pannordatyzm⁴) jest pierwszym krokiem na drodze do integracji na szerszą skalę. W trakcie tej dyskusji Michalski wysunął jeden z koronnych argumentów na rzecz Bastionu, stwierdził mianowicie, iż na wspólnym forum państwo pogrążone w kryzysie może liczyć na „zastrzyk aktywności”. Bastion miał być remedium na upadek v-państw, powodujący częstokroć odchodzenie ludzi z mikroświata.

Warto zauważyć, że Swarzewski, będący wówczas prezydentem Republiki, negatywnie podszedł do pomysłu zajmowania przez bialeńskich wolnomularzy kluczowych stanowisk w innych krajach. Argumentował, że może to spowodować zmniejszenie aktywności w samej

⁴ Pannordatyzm omówiłem pokrótce w wygłoszonej na Uniwersytecie Królewskim w Dreamopolis prelekcji nt. ideologii na Nordacie, zob. A. P. Ordyński, *Ideologie na Nordacie – próba egzemplifikacji i oceny skali zjawiska*, 2020,

<https://vonthorn.sarmacja.org/galeria/archive/bialenia/noweforum/showthread.php?tid=2812>

Bialenii, a to właśnie jej interesy powinny znajdować się na pierwszym miejscu, „póki jeszcze nie ma Bastion Union”.

Na początku czerwca Spirkin, w odpowiedzi na obawy, iż wspólny projekt stanowić może „mieszkanke wybuchową”, zauważył, iż państwa nordackie tworzone są w dużym stopniu przez ludzi wzajemnie się znających. Snuł wizję budowy państwa liczącego kilkadziesiąt osób, z którego nikt nie będzie chciał odchodzić. Twierdził, że pannordackie państwo będzie federacją w obrębie której każdy kraj zachowa swoją kulturę i charakterystyczne cechy. Swój projekt uparcie porównywał do Bastionu Union, pomimo faktu, iż w oryginalnym anglojęzycznym projekcie pomiędzy państwami nie ma związków politycznych, co wyklucza również funkcjonowanie państwa federacyjnego. Martin von Primisz, późniejszy prezydent Bialenii, okazał wsparcie projektowi przedmówcy, stwierdzając, iż integracja stanowi jedyną szansę, by „państwa takie jak Bialenia, Brodria, Siedmiogóród, czy II RP przetrwały ten rok i dłużej”. Uważał, że Bialeńczycy nie powinni dać się zwieść dotychczasowym sukcesom, ponieważ każda koniunktura ma swój koniec, zaś utworzenie Bastionu mogłoby zabezpieczyć państwa członkowskie przed najbardziej dotkliwymi skutkami kryzysów, takimi jak utrata forum, a także umożliwić ich późniejszą reaktywację.

6 czerwca 2014 r. prezydent Swarzewski uznał zawartą właśnie unię (krótkotrwałą, jak się okazało) Bialenii z Siedmiogrodem za krok do zjednoczenia Nordaty, a następnie budowy Bastionu. W tym czasie podobne nastroje były powszechne. Kilka dni później Martin von Primisz w programie wiodącej wówczas prym na bialeńskiej scenie politycznej Jednej Bialenii wyraził poparcie dla „ruchów proautonomicznych, jak i zjednoczeniowych”. Polityk uznał Bastion za najlepsze rozwiązanie dla małych i średnich mikronacji. Poparł tworzenie autonomii w bialeńskich regionach, a także inkorporację innych państw do Bialenii. W programie tym zaobserwować możemy powiązanie pomiędzy poparciem dla idei Bastionu oraz planami zjednoczenia różnych państw i autonomii w obrębie Republiki. Bastion jawił się ówczesnym Bialeńczykom jako program maksymalistyczny, a budowa bialeńskiego mocarstwa z dużą rolą samorządów jako program bardziej umiarkowany. Chętnie przypisywano swojemu państwu szczególną rolę w projektach integracyjnych, jednak jednoznaczne poparcie dla formy republikańskiej obala zarzuty o dążenie do budowy Bastionu lub Pan-Nordaty jako "bialeńskiego imperium".

5 września 2014 r. Swarzewski w komentarzu do projektu sarmackich liberalistów, chcących przekształcenia Księstwa w federację otwartą na przyjęcie innych państw, doszedł do wniosku, że formuła taka byłaby zbliżona do Bastionu i sensowna. Pisał, że „konfederacja

sarmacko-bialeńsko-dreamlandzka byłaby korzystna dla wszystkich”. W tym okresie widzimy nieco zmniejszone zainteresowanie koncepcją Bastionu w Bialenii.

Ponowny wzrost zainteresowania miał miejsce w styczniu, kiedy to w Wolnogradzie odbywał się Szczyt Sojuszu Promocji i Rozwoju, przy okazji którego zwołano Konferencję Wolnogradzką. Aż 17 państw wysłało swoich przedstawicieli na to wydarzenie⁵. Michalski, będący wówczas szefem bialeńskiej dyplomacji, w inauguracyjnym przemówieniu uznał ideę powołania polskiego Bastionu „na wzór angielski” za jedną z najważniejszych kwestii. Został jej poświęcony specjalny panel na Szczycie. W czasie dysputy Swarzewski przedstawił pobieżną analizę aktywnościową i demograficzną Bastionu, zaprzeczając nadmiernie optymistycznemu obrazowi tego projektu. Zwracał uwagę, iż w całym Bastionie napisano 90 tys. postów (suma postów Al Rajnu i Bialenii), z czego 35 tys. w największym państwie, 6 razy mniej w drugim z kolei, a 21 w najmniejszym z krajów Bastionu. Na jedno państwo przypadać miało najwyżej kilka osób. Dostrzegał on wprawdzie pozytywne strony projektu, takie jak możliwość działania małych projektów, które w polskim mikroświecie są ignorowane. Tę dodatnią stronę dostrzegał też Michalski, który powołując się na Kaisera Imperial Republic of Shireroth (największej mikronacji w Bastionie) pisał, że jest to platforma na której mogą rozwijać się najmłodsze mikronacje.

Pomimo tego, że Swarzewski, jak widzimy powyżej, zrewidował swój stosunek do Bastionu, zniechęcony niską aktywnością tego forum i sceptycznie nastawiony do efektywnego działania projektu bez władz centralnych, Spirkin w dalszym ciągu widział we wspólnym forum rozwiązanie większości problemów Pollinu. W marcu 2015 r. sugerował, by „kraje pokroju Rotrii, Niderlandów, Skarlandu, RON-u czy Dreamlandu” stworzyły swój Bastion. W maju, na wieść o stanie wyjątkowym w Dreamlandzie, przedstawił wspólne forum jako ratunek dla państw „sztywnych i netykietowych”, dla których nie widział innego ratunku niż integracja.

Pod koniec maja 2015 r. ciekawą reinterpretację idei Bastionu przedstawiła Aleksandra Dostojewska-Swarzewska, która zaproponowała zjednoczenie mikroświata „pod jednym berłem”, co miało być sposobem na zatrzymanie spadku aktywności. Zaprezentowała ona ideę superpaństwa złożonego z równych podmiotów. Jednym z argumentów za budową takiego

⁵ A. P. Ordyński, *Krótki kurs najnowszych dziejów politycznych Republiki Bialeńskiej*, <https://bialenia.stempel.org.pl/encyklopedia/krotki-kurs-najnowszych-dziejow-politycznych-republiki-bialenskiej>; Nicco więcej o Konferencjach Wolnogradzkich napisałem w swojej wypowiedzi wspominkowej na szczycie Rady Państw Nordaty, niestety podane tam linki są nieaktualne, <https://vonthorn.sarmacja.org/galeria/archive/bialenia/noweforum/showthread.php?tid=1281>

projektu miał być większy rozmach działalności prowadzonej w powiększonym gronie. W kraju takim zawsze coś miałoby się dziać, ponieważ każdorazowo ktoś byłby aktywny. Należy zwrócić uwagę, że projekt Dostojewskiej był właściwie projektem imperialnym, niemającym zbyt wiele wspólnego z oryginalnym Bastionem. Odpowiadał on na te same potrzeby i wyrastał z tej samej atmosfery intelektualnej, proponował jednak zupełnie inne rozwiązania.

Kamiński negatywnie odniósł się do tego pomysłu, jako kontrargument używając właśnie przykładu Bastionu. Z kolei Ivan von Lichtenstein za główny problem w realizacji projektów zjednoczeniowych uznał fakt, iż każdy kraj woli być niezależny i suwerenny, a posiadanie własnego forum traktowane jest jako „znak wyższego prestiżu”. W odpowiedzi Spirkin zaproponował, by „wszystkie kraje w organizacji byłyby równe bez państwa matki”. Swarzewski z kolei wątpił, by projekt bez „siły przewodniej” mógł się udać. Obawiał się, że projekt ten byłby pozbawiony klimatu i szybko by upadł. Zamiast tego proponował integrację w obrębie mniejszej liczby państw, za przykład podając udaną (wówczas) koegzystencję Bialenii i Brodrii na jednym forum. Wyraził też opinię, że Bialenia mogłaby przyjąć kolejne chętne państwa do unii.

Od lata 2015 r. Bialenia realizowała swój własny projekt integracyjny, wspólnie z Carstwem Brodryjskim oraz Królestwem Hasselandu (BiaBroHas). W tym czasie zaprzestano snucia na forum marzeń o bliżej nieokreślonym Bastionie. Nie było takiej potrzeby, gdyż Bialeńczycy, Brodryjczycy i Hasselandczycy działali w obrębie dużego i aktywnego projektu. Z biegiem czasu narastały coraz większe antagonizmy pomiędzy Bialeńczykami i Hasselandczykami, które doprowadziły do zerwania układu stowarzyszeniowego 30 października 2016 r. Rozwód okazał się niekorzystny dla obu stron⁶.

Gdy tylko Bialenia przestała być częścią dużego projektu integracyjnego (przez kilka miesięcy funkcjonowała jeszcze unia z Brodrią), znów odżywać zaczęły marzenia o Bastionie. 1 stycznia 2017 r. Hewret von Thorn zarysował dwie tendencje mikronacji. Jedną z nich miała być integracja w obrębie projektu podobnego do Bastionu, a drugim rywalizacja pomiędzy państwami. Zwrócił on uwagę, że poza Bialenią ta pierwsza idea nie cieszy się większym powodzeniem. Swarzewski ripostował, że również spora część Bialeńczyków nie dąży do realizacji idei Bastionu, a raczej do podporządkowania sobie innych państw, co w połączeniu z podobnymi tendencjami Hasselandczyków doprowadziło do rozpadu BiaBroHasu. Polityk dał

⁶ por. A. P. Ordyński, *Krótki kurs...*, dz. cyt.

w ten sposób wyraz swojemu rozczarowaniu rozpadem unii. W podobnie pesymistycznym tonie wypowiadał się on na początku lutego, po wypowiedzeniu traktatu przez Brodrię. W dalszym ciągu deklarował się jako zwolennik powstania Bastionu, wyraził jednak potrzebę skupiania się przede wszystkim na rozwoju Bialenii, wątpiąc w lojalność i wdzięczność innych państw.

W późniejszym czasie o reintegracji z Brodrią i Hasselandem wspomiano dość często, podobnie jak o pannordatyzmie, natomiast koncepcja Bastionu straciła na popularności. Przez pewien czas Bialenia działała dobrze jako państwo samodzielne, osiągając wysokie lokaty w rankingach aktywności, jednak w 2018 r. po stosunkowo niedługim kryzysie, pod nieobecność wielu czołowych obywateli, podjęto decyzję o stowarzyszeniu się z Sarmacją.

W listopadzie 2018 r., po swoim powrocie do Bialenii, funkcjonującej wówczas na forum sarmackim, Swarzewski wyraził opinię, iż stowarzyszenie to można uznać „jakoś formę polskojęzycznego Bastion Union o którym marzyła bialeńska masoneria”. Również Hewret von Thorn skłonny był uznać ówczesną Sarmację za polski odpowiednik Bastionu. Bardzo szybko okazało się jednak, że współpraca sarmacko-bialeńska nie przebiega bezproblemowo. Władze Księstwa zaczęły dążyć do włączenia Bialenii do swojego państwa w charakterze zwykłej prowincji, na co nie było zgody większości Bialeńczyków. W lutym 2019 r., jeszcze przed zerwaniem stowarzyszenia, Swarzewski napisał, że „jeżeli współpraca z Sarmacją zostanie rozluźniona”, to Bialenia powinna być w pełni niezależna, a więc nie wchodzić w żadnego rodzaju unie, aż „do czasu powstania Bastion Union w którym wszystkie podmioty będą równorzędne”.

W marcu 2019 r. Bialenia odzyskała suwerenność, a już w czerwcu Bartłomiej Demiatycz obronił na Uniwersytecie Bialeńskim pracę magisterską na temat zagadnienia „bastionunionizmu”⁷, w której przeanalizował przyczyny niepowodzenia prób realizacji tejże idei. W swojej pracy omówił on BiaBroHas oraz „inne okołobialeńskie układy stowarzyszeniowe”, Konfederację Amicitia, Wspólnotę Korony Ebruzów, forum państw Nordaty oraz Wspólnotę Mikronacji. Praca ta prezentowała znakomity poziom i w wielu aspektach zachowuje aktualność do dziś. Autor był negatywnie nastawiony do prób implementacji „bastionunionizmu” do polskiego mikroświata, uważając, że projekt taki mógłby

⁷ B. Demiatycz, *Zagadnienie bastionunizmu w warunkach polskiego Mikroświata ze szczególnym uwzględnieniem przyczyn niepowodzeń różnorodnych prób wdrażania wielu jego postaci na Pollinie i prawideł socjologicznych dyktujących los w rzeczywistości mikronacyjnej*, 2019, <https://vonthorn.sarmacja.org/galeria/archive/bialenia/noweforum/showthread.php?tid=403>

udać się tylko w przypadku istotnej zmiany w mentalności mikronautów oraz w charakterze samych mikronacji.

Zupełnie odmienną opinię przedstawił w czerwcu, a jakżeby inaczej, Feliks Spirkin. W pierwszym po trzech latach numerze "Niecodziennika Republikańskiego" przedstawił on pogląd, że mikroświat powinien być traktowany jako jeden wielki projekt. Stwierdzał, że „lekiem na wszelkie bolączki v-świata, jest wspólne zaplecze informatyczne, które dałoby możliwość wspólnego systemu gospodarczego”. Ponownie wzywał do utworzenia polskiego odpowiednika Bastionu. Z żalem dochodził do wniosku, że gdyby wspólne forum istniało, to upadku wielu mikronacji można byłoby uniknąć. Swarzewski zgodził się, że rozdrobnienie jest problemem polskiego mikroświata, wyrażając jednocześnie zrozumienie dla nieufnego podejścia sporej części mikronautów do wspólnego projektu. Demiatycz natomiast, w odpowiedzi na artykuł Spirkina, powtórzył swoje tezy z pracy magisterskiej i wyraził wątpliwość, czy wspólne forum byłoby w stanie poprawić sytuację Pollinu i poszczególnych mikronacji.

28 września 2019 r. ajatollah Ali ibn Abi Talib⁸ napisał, że nie jest zwolennikiem koncepcji Bastionu, podobnie jak nie popierał unii Bialenii z Brodrią i Hasselandem. Uważał, że mikronacje działające na wspólnym forum tracą unikalny charakter. Rozumiał jednak, że działania takie często są próbami ratowania aktywności, co nieco łagodziło jego stanowisko.

W listopadzie przez bardzo krótki czas Swarzewski prowadził wątek „Wieści z Micry”, w którym informował o ciekawych wydarzeniach na forum Bastionu. Wobec utraty zapалу i braku aktywności, pomysł prędko upadł. Później przez dłuższy czas o koncepcji będącej przedmiotem niniejszego artykułu nie wspomniano. Większą popularnością cieszyły się idee pannordackie, jednak najwięcej uwagi Bialeńczyków pochłaniała polityka wewnętrzna, charakteryzująca się w tym czasie licznymi sporami.

16 października 2022 r. Ludwik Tomović zaprosił Bialeńczyków do projektu o roboczej nazwie „Bastion Mikronacji”, który funkcjonuje do dziś (mało aktywnie) jako Orbita Mikronacji. Pomysłodawca wprost deklarował nawiązanie do anglojęzycznego forum. Wyrażał nadzieję, że „jesteśmy w stanie stworzyć projekt który będzie posiadał wiele zalet, a jednocześnie będzie wolny od wad poprzednich prób tworzonych przez polskie mikronacje,

⁸ Więcej na temat poglądów tego duchownego przeczytać można w moim artykule: A. P. Ordyński, *Filozofia ajatollaha Aliego ibn Abi Taliba w świetle fatw. Przyczynek do badań doktryny Zielonego Kościoła*, 2021, <https://vonthorn.sarmacja.org/galeria/archive/bialenia/noweforum/showthread.php?tid=2735>

zarówno tych które trwają, jak i tych które już upadły”. Pomimo tego Bialeńczycy wyrazili daleko idący sceptycyzm. Swarzewski obawiał się bezpłciowości nowego projektu, Ametyst Faradobus pisał o „potencjalnej nijakości”. Karol Medycejski stwierdził z kolei, iż Bialenia ma swoje własne pomysły i projekty, które nie pasowałyby klimatycznie do owego wspólnego forum. Podsumowując powyższą dyskusję, Swarzewski wyraził pozytywny stosunek do integracji, ale stwierdzał, że ówczesny moment jest dla Bialenii niewłaściwy na włączenie się do tego typu inicjatywy.

Później do koncepcji Bastionu już nie wracano. Aż do końcowej fazy brodryjskiej wojny domowej, gdy pojawiła się potrzeba przeniesienia się na inne forum w obliczu ustalonego już zakończenia działalności przez Republikę Bialeńską. To jednak już współczesność i temat na zupełnie inny artykuł.

Podsumowując, w niniejszym artykule udało się przedstawić rozwój idei stworzenia polskiego odpowiednika Bastion Union, inspirowanego (prawdziwym lub iluzorycznym) sukcesem anglojęzycznego projektu. Szczegółowo przedstawiono przebieg debaty publicznej w Republice Bialeńskiej, dokumentując dyskusje i stanowiska Bialeńczyków biorących udział w dysputach. Opisano, jak postrzegano potencjalne korzyści i wyzwania związane z adaptacją tego modelu do polskich mikronacji. Debata ta charakteryzowała się dynamiką argumentów za i przeciw, wskazując na zmienne podejścia do integracji politycznej i infrastrukturalnej, jak również na problemy wynikające z czynników ambicjonalnych, indywidualizmu, różnic kulturowych oraz wzajemnego braku zaufania.

Analiza przedstawiona w artykule rzuca światło na złożoność i ewolucję myślenia o integracji i współpracy w polskim mikroświecie. Choć projekt Bastion Union od początku wydawał się w teorii obiecujący, jako platforma dla współpracy i integracji, gdy tylko dochodziło do bardziej konkretnego planowania, zaczynano dostrzegać przeszkody, które wynikały zarówno z indywidualnych ambicji, jak i z szeroko pojętych obaw geopolitycznych. Warto zauważyć, że choć projekt przez całą dekadę istnienia Bialenii nie został zrealizowany w formie, o której debatowano, to dyskusje i idee z nim związane odgrywały istotną rolę w bialeńskim dyskursie politycznym, mając wpływ na decyzję o zawieraniu kolejnych umów stowarzyszeniowych. Dostrzec można także liczne powiązania pomiędzy bastionunionizmem oraz pannordatyzmem. Choć Republiki Bialeńskiej już nie ma, a większość Bialeńczyków zaprzestała działalności w mikroświecie, artykuł ten uważam za aktualny i potrzebny ze względu na podobne dyskusje i dylematy trwające obecnie w innych państwach. Tak długo, jak długo istnieć będzie polski mikroświat, tak długo gdzieś będzie analizowało się różne modele

integracji i podejmowało próby ich realizacji. Znajomość przebiegu białeńskich debat na ten temat poszerzyć może horyzonty tego typu dyskusji.

Zjawiskiem szczególnie interesującym jest bardzo zróżnicowania recepcja Bastionu Union w Bialenii. Służył on jako przykład dla całkowicie odmiennych koncepcji politycznych: od projektów imperialnych, poprzez plany federacji, konfederacji i stowarzyszeń, programy integracji kontynentalnej i regionalnej, aż po najbardziej zgodne z pierwowzorem projekty ograniczające się do wspólnego forum i systemów informatycznych. Podczas analizy materiału źródłowego nie sposób nie zwrócić uwagi na przenikanie się i równoważenie dwóch tendencji: białeńskiego patriotyzmu, poszukującego koncepcji harmonijnie łączącej interesy narodowe z potencjalnym uczestnictwem w większym organizmie, oraz kosmopolityzmu, dla którego Bialenia była tylko przystankiem na drodze do wyższego celu, przeznaczonym do pozytywnego przezwyciężenia w przyszłości. Ta sama dialektyczna opozycja będzie powtarzać się także w trakcie dyskusji nad stowarzyszeniami z Hasselandem i Brodrią, a później z Sarmacją, a także nad projektami pannordackimi. Spór o to, czy Bialenia powinna być państwem narodowym, rdzeniem imperium, czy częścią większej całości, nigdy nie został w pełni rozstrzygnięty. W obronie kosmopolitów wypada powiedzieć, że choć widzieli Republikę jako część czegoś większego, to i oni przyznawali Białeńczykom szczególną, ideonośną rolę.

Temat recepcji idei Bastionu Pollin w Bialenii to zaledwie część większego zagadnienia białeńskiej myśli politycznej na temat integracji międzynarodowej. Na podobne studia zasługuje białeński pannordatyzm, białeńska myśl mocarstwowa, idee białeńskiej masonerii, a nawet aleksandryjski imperializm. W Bialenii przez całą dekadę toczyły się żywe dyskusje, których tematy nie odbiegają od kwestii, którymi i dziś żyje mikroświat. Myśląc o przyszłości, warto mieć świadomość, jakimi ideami dawniej żyli mikronauci.

Bibliografia

Archiwa:

Stare forum Republiki Białeńskiej (2013-2018):

<https://vonthorn.sarmacja.org/galeria/archive/bialenia/spolecznosc/>

Działy białeńskie na Forum Centralnym Księstwa Sarmacji (2018-2019):

<https://fc.sarmacja.org/viewforum.php?f=828>

Nowe forum Republiki Białeńskiej (2019-2023):

<https://vonthorn.sarmacja.org/galeria/archive/bialenia/noweforum/index.php>

Prasa:

Niecodziennik Republikański: <https://niecodziennikrepublikanski.wordpress.com/>

Artykuły i publikacje:

Demiątycz Bartłomiej, *Zagadnienie bastionizmu w warunkach polskiego Mikroświata ze szczególnym uwzględnieniem przyczyn niepowodzeń różnorodnych prób wdrażania wielu jego postaci na Pollinie i prawideł socjologicznych dyktujących los w rzeczywistości mikronacyjnej*, 2019,

<https://vonthorn.sarmacja.org/galeria/archive/bialenia/noweforum/showthread.php?tid=403>

Ordyński Andrzej Płatonowicz, *Filozofia ajatollaha Aliego ibn Abi Taliba w świetle fatw. Przyczynek do badań doktryny Zielonego Kościoła*, 2021,

<https://vonthorn.sarmacja.org/galeria/archive/bialenia/noweforum/showthread.php?tid=2735>

Tenże, *Ideologie na Nordacie – próba egemplifikacji i oceny skali zjawiska*, 2020,

<https://vonthorn.sarmacja.org/galeria/archive/bialenia/noweforum/showthread.php?tid=2812>

Tenże, *Krótki kurs najnowszych dziejów politycznych Republiki Białeńskiej*, <https://bialenia.stempel.org.pl/encyklopedia/krotki-kurs-najnowszych-dziejow-politycznych-republiki-bialenskiej>

Tenże, *Masoneria białeńska*, „Wieści Anomalne”, 2023, nr 9, s. 2-3,

<https://kustosz.stempel.org.pl/1022/100183979914691726.pdf>

Tenże, *Prezydentura Feliksa Spirkina (29 czerwca – 17 lipca 2015)*, 2022,

<https://vonthorn.sarmacja.org/galeria/archive/bialenia/noweforum/showthread.php?tid=3116>

Tenże, *Stosunki białeńsko-brodryjskie*, 2014,

<https://vonthorn.sarmacja.org/galeria/archive/bialenia/noweforum/showthread.php?tid=2931>